

2004
Nr12

VAHETI

ONU HEINO
JÕULUSALMID

METSAKOLLIDE
JÕULUD

BERNHARDIIN
PIPI TEGUTSEB

NAINE, KES
ELAB KUUL

Uus mäng – Dracco Heads

„Eksperiment läks korda!“ hüüdis doktor WaccoDracco. Tema vaimustusel polnud piire. Doktori ees võis näha tervet hulka väga elavaid ja lõugavaid peaid – Dracco Heads.

Doktor WaccoDraccol õnnestus oma tuumafüüsika katsetega luua 40 täiesti uut ja pöörast olendit. Igaühel neist oli oma tugev külg. Olenditel olid oma võimetele vastavad nimed – Võlur (Magic) oskas võluda, Hüppaja (Jumper) hüppas kõigist teistest kõrgemale, Muskliil (Mr. Muscle) olid võimsad lihased.

Doktor WaccoDracco teadis, et oli teinud seda, mida keegi seni polnud suutnud. Tema käes oli ta uusim olend, number 1. Olendi nimeks pidi saada Dracco – tohtri enese nime järgi. Doktor WaccoDracco asetas oma viimase meistriteose teiste juurde puuri... ja erakordne kolleksioon oli valmis.

Aga – doktor WaccoDracco oli unustanud midagi olulist: niipea, kui ta Dracco oma sõprade juurde asetas, oli kogu kamp koos ja nende jõud ohjeldamatu. Äkitselt rappus ja põrus terve ruum, puur tõusis õhku ja doktor WaccoDracco paiskus üle toa.

Kui ta jälle teadvusele tuli, olid kõik 40 pead kadunud...!!!

Kui soovid, võid kõik pead uuesti kokku koguda. Täheke vahelt leiad eestikeelse mängujuhendi, kleebisealbumi, neli klepsu ja neli erinevat pead. Kleebi kleepsud albumisse vasta numbriga alla. Dracco peadega võid mängida mitmeid erinevaid mänge. Selleks loe hoolega läbi eestikeelne mängujuhend. Kui su sõbral on samuti Dracco Heads, võite koos välja valida oma lemmikmängu.

Naudi seda mängu täiega!

TÄHEKE

Jutumull, jutumull

No näed, sa poleks osanud uneski näha, et jõulud nii ruttu tulevad! Aga tulid küll. Käimas on selle aasta viimane jutumulli-mäng. Novembrikuu mängus küsisime, mida ütleb kadriseandile ukse avanud mees. Aitäh kõigile vastajaile! Auhinnaks on seekord kaks VHS-videokassetti: „Buratino tegutseb jälle 1“ ja „Buratino tegutseb jälle 2“. Seekord anname välja ka ergutusauhinna – Täheke-se padja. Kõik lapsed, kes elavad väljaspool Tallinna, saavad auhinnad kätte posti teel.

Võiduvastused

Mees ütleb: „Neiu, te olete eksinud uksega. Ma pole küll tutvumisliinile helistanud!“

Edvin Aben (10 a.)
Järvamaa

Mees ütleb: „Kas ma olen nüüd televiisoris? Kas tõesti „Naistevahetus“?“

Kätlin Luht (12 a.)
Paide

Ergutusauhind

Mees ütleb: „Armuline kadriseant, kas panen teile vanni vee?“

Osvald Kokla (7 a.)
Tallinn

Uus jutumull

Mida ütleb laps, kes näeb, et tuul on jõuluvanal mütsi peast puhunud?

Ootame sinu vastust 22. detsembrini meiliaadressil taheke@taheke.ee või toimetuse aadressil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Auhinnaks on seekord kaks tuluut lasteraamatut „Limpa ja mereröövliid“ (autor Andrus Kivirähk).

Jõuluvana kutsub Vabaõhumuuseumi

Kas tead, et päris ehtne eestimaine jõuluvana on tulemas Eesti Vabaõhumuuseumi? Koos kommikotiga ja puha!

Hästi palju muud põnevat toimub samal ajal ka. Sepikojas askeldab sepp, kes abikätest kunagi ära ei ütle. Sepa toimekas kaasa on ametis magusate kingipakikeste valmistamisega. Sinagi saad jõlukulast kaasa viia piskese kingikoti, mis oma kätega ja sinu maitse järgi tehtud.

Vanas külakoolis saad teada, kuidas vanasti koolis jõule tähistati. Köstriaseme talus räägitakse jõlumuinast. Nagu jõuluajal ikka, mängitakse vanu jõlumänge ja mõistatatakse. Pulga talu pererahva juurest läbi astudes saavad kõik näha, kuidas 100 aastat tagasi jõuludeks valmistuti. Head pühadesaia saab siin samuti maitsta. Vabaõhumuuseumi kiri-

kus astuvad jõulumuusika kavaga üles mitmed koorid.

Kolu kõrtsis saab lisaks jõuluroogadele ja soojadele jookidele iga laps endale midagi põnevat meisterdada. Kui ilmataat on meie poolt, siis tasub saanisõitu proovida!

Jõlukulä on avatud 18. ja 19. detsembril kella 11–15 Eesti Vabaõhumuuseumis Rocca al Mares, Vabaõhumuuseumi tee 12.

Info 6549 100, www.evm.ee.

Vabaõhumuuseumisse toob buss 21 Balti jaamast, samuti võib tulla trolliga 6 või 7 ja bussiga 22 Zoo peatusesse, kust on 15 minutit jalgsimatka.

Lumekuninganna on tagasi

Ühes väikeses linnas elasid kaua-kaua aega tagasi poiss ja tüdruk, Kaj ja Gerda. Nad olid suured sõbrad. Kuid siis juhtus õnnetus – Kaj silma sattus killuke peeglist, mille oli valmistanud kuri troll. Kaj muutus tigidaks poisiks ja lõpuks viis Lumekuninganna ta oma jäälossi.

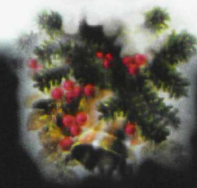
Gerda otsustas oma sõbra päästa ja asus pikale teele...

Selle loo pani kirja ilmakeelne taani kirjanik Hans Christian Andersen. Teatri jaoks kirjutas muinasjutu ümber vene näitekirjanik Jevgeni Švarts. Nüüd on "Lumekuninganna" Eesti Draamateatris taas lavale jõudnud.

Muide, sel talvel plaanitakse Tallinnas taas kord lumelinnajaamade rajamist. Pole juhus, et ehitada kavatakse nimelt Lumekuninganna loss – järgmisel aastal tähistab Taani Kuningriik suurelt "Lumekuninganna" autori 200. sünnipäeva.

Fotod: Eesti Draamateater ja Eesti Põllumajandusmuuseum

Iidsed jõulud Ülenurmel

13.–19. detsembrini on jõulumaa avatud ka Eesti Põllumajandusmuuseumis. Muuseum asub Tartu maakonnas Ülenurmel.

"Iidsed jõulud" väärtustavad vanu eesti talukombeid ja tegevusi. Sepikojas meisterdab vana sepp jõlutaadi hobusele uut kabjarauda. Samas saab ka õnne valada. Völukaevu juures võlutakse üheskoos, kusjuures kaev kostitab lapsi kommidega. Iga küllastaja saab jõlumeeneks endale küünla valmistada ja toimub ka palju muud põnevat.

Selle aasta viimased jututunnid

Tallinnas Apollo Raamatumaja kohvikus toimuvad igal laupäeval kell 11 tasuta jututunnid lastele. 25. detsembril ja 1. jaanuaril jututundi ei toimu, uue aasta esimene jututund on 8. jaanuaril.

Detsembrikuu jututundide kava

4. detsember – „Vendade Grimmide muinasjutud“

Millist muinaslugu täpselt loetakse, see selgub kohapeal!

11. detsember – “Meie lapse talvejutud”

Loeme aastatel 1901–1979 kirjutatud jõulu- ja talveteemalisi muinasjutte, legende ja jutustusi, mis on raamatuks kogunud Maarja Vaino.

18. detsember – „Jõulujutud“

Loeme Astrid Lindgreni jõulujuttude kogumikku, mis sisaldab katkendeid raamatutest “Bullerby lapsed”, “Lärmisepa tänava lapsed”, “Jõulud Bullerbys” jpt.

JAANUS VAIKSOO

Onu Heino kommiisu

TEISIPÄEVA LÕUNA AJAL KELL LÕI PIMM-PÖMM-POMM.
ONU HEINOL MÕLKUS MEELES ŠOKOLAADIKOMM.
OTSI, TUHNIS IGALT POOLT - KÕIK ASJAD PILLA-PALLA,
PANI SUSSI AKNALE JA PUGES TEKI ALLA.
LAMAS PÄRIS VAGUSI (VAID ÕIGE PISUT NIHELES).
MIS SA TEED, KUI KOMMIISU KEELEL NÕNDA KIHHELES!
ONU HEINO OOTAS, OOTAS, NÄGI JUBA UND.
VÄLJAS KRÕBE PAKANE JA SADAS ÕRNA LUND.
ÄKKI KOSTIS KRABINAT, SIIS VASTU AKENT KOPP-KOPP-KOPP.
"PÄKAPIKUD!" HÜÜDIS HEINO, HÜPPAS VOODIST VÄLJA HOPP!
VAATAS VÄLJA, KULM LÄKS KORTSU - MEES OLI ÜSNA VIHANE:
AKNALAUAL SIIA-SINNA HÜPLES RASVATIHANE.

SAABUB ÕHTU. HEINO TUKUB, ÜLE PEA ON TEKK.
AKNA TAGA TRAADI OTSAS RIPUB PRISKE PEKK.
PEKI ÜMBER LINNUKESED LÕBUSASTI KÄRAVAD,
SÄDISTAVAD, KÄDISTAVAD, ONU HEINOT TÄNAVAD.
AGA ÖÖSEL, KESET VAIKUST, KELL LÖÖB PIMM-PÖMM-POMM.
ONU HEINO SUSSI SISSE ILMUB MAGUS KOMM.

PRIIT AIMLA

Meel on hea

JÕULUMEES TÕI TUISUILMA,
SAHINAL VEAB KINKE SAAN!
MEEL ON HEA, KUI JÄÄN KA ILMA,
PAREM VEEL, KUI MISKIT SAAN!

WIMBERG

Juhhaidii!

LIALT LUND ON LANGEMAS.
KÜLMAS KÕIGE KANGEMAS
MEIE POOLE SÕIDAB NII...
ÜTLE, KES? NO MUIDUGI!

HELGIB TÄHTI JÄRVEJÄÄLT.
KOSTAB AISAKELLA HÄÄLT.
MEIE POOLE SÕIDAB NII...
SÕIDAB, JAH... NO TEADAGI!

KULDNE SÕÖR KUUD VÕRUTAB.
LÄBI LUME PÕRUTAB
MEIE POOLE - ÕELGE KES,
HÄRMALÕNGAD HABEMES?

PÕHJAPÕDRAD RAKENDIS.
KINGID KAUNIS PAKENDIS.
MEIE POOLE SÕIDAB NII...
SA JU TEAD? EKS MINAGI!

IGA MAMPS JA IGA PAPS,
VANAVANEM, LAPSELAPS
TEAB, ET PEAGI SAABUB NII
JOUUVANA, JUHHAIDII!

MERILIN SEPPEL

Mandariinilugu

VÄIKE PÄKAPIKK ON HÄDAS –
MANDARIIN ON TÄITSA MÄDA.
SELLIST ASJA KÜLL EI SAA
LAPSELE JU KINKIDA!

KOJU MINNA POLE AEGA,
TULEKS KAUPLUSESSE KAEDA.
AGA KAS NII VASTU ÖÖD
MÜÜJAD ÜLDSE TEEVAD TÖÖD?

VÄIKE PÄKAPIKK KÄIB RINGI,
KUID KÕIK POED ON AMMU KINNI.
PÄKAPIKUL PISAR SILMAS –
KAS TÕESTI LAPS JÄÄB KINGIST ILMA?

MIDAGI EI OLE TEHA,
ÜLES AJAB LAPSE EMA.
EMA LEIAB KAPIST KOMMI –
MURE LAHENDATUD ONGI!

Illustreerinud PRIIT REA

Oota, jõuluvana!

LEELO TUNGAL

OOTA, JÕULUVANA, VARSTI
LOOTA ON KA VERIVORSTI!
NINA JÄRGI ENNUSTAN:
JUBA AHJUST TULI PANNI!

VERIVORST JU SIND EI PELGA,
VÕTAB KOHE JALAD SELGA,
VARSTI SEISAB SINU EES,
HÜÜDES: “TERE, JÕULUMEES!”

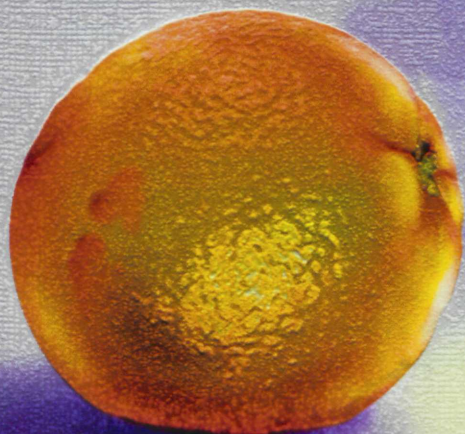
VORSTKI TAHAKS KINGITUSI –
VASTU ANNAB KUUMA MUSI.
TA EI LAULA EGA LOE,
AGA SÜDA ON TAL SOE!

ANDRES NOORMETS

Jõuluime

JÕULULAPSE SÜND ON IME –
LASTEAIAS ÕPPISIME.
JA ET KÕIK NEED JÕULUTULED
SELLEKS ON, ET MEELDE TULEKS,
MIS KORD AMMU JUHTUNUD.

PIMEDUSSE TOOB SEE VALGUST,
OSKAME KUI HOIDA ALGUST.
ON JU MEIE KÕIGI JUURED –
IGAL VÄIKESEL JA SUUREL –
IME SISSE MAHTUNUD.

KRISTIINA KASS Metsakollide jõulud

Osades:
KOLLIPLIKA
KOLLIMOOR
KOLLIVAAR

PLIKA: Millal söök valmis saab? Mul on kõht tühi!

MOOR: Varsti saabki, ma panen makarone ka. (Viskab patta avamata makaronipaki.) Vaar korskab naerda.

PLIKA: Mida sa seal hirnud? Räägi mulle ka!

VAAR: Ah niisama. Naabri-Ärbert olla käind eelmine kuu mingitelt inimeselastelt magusaid asju röövimas, ütles, et on ka Kaatri või Maatri või mis ta seal seletas, aga inimestel olnud

kuri koer kaasas ja see olla Ärbertil püksid lõhki kiskund! (Naerab jälle.) Vat seda oleks taht pealt näha!

PLIKA (pahuralt): Ma tahan ka magusaid asju!

MOOR: Kas sulle veel kuivatatud mardikatest vähe on?

PLIKA: Ma tahan päris komme! Ja kingitusi! Inimestel on varsti jõulud ja siis nad saavad kingitusi ja komme!

VAAR (loeb lehest): Kuulake, kuulake! Inimestel on varsti jõulud ja siis nad saavad hunnikute viisi kingitusi!

PLIKA: Seda ma ju just ütlesingi! Neile tuleb jõuluvana, kes toob inimeselastele igasugu asju ja komme ja präänikuid ja kuusepuid!

MOOR: Kuusepuid? Misjaoks kuusepuid? Kuuseokastest ei saa isegi korralikku suppi teha. Imelik maitse neil inimestel!

PLIKA: Sina ei tea ilmaelust midagi! Ega nad kuuski söö, nad... nad... riputavad kuuse otsa oma märja pesu kuivama!

VAAR (viskab ajalehe maha): Ja misasi see jõuluvana on? Mõni loom vä?

Plika joonistab paberile midagi jõuluvanasarnast ja riputab pildi nõõrile. Moor ja Vaar tulevad vaatama.

PLIKA: Jõuluvana on selline inimene, kellel on punane mantel seljas ja pikk habe ees ja suur kingikott kaasas! Ja siis tuleb ta külla ja küsib, et kas siin peres häid lapsi ka on, ja siis lapsed laulavad talle ja saavad kingitusi.

Illustreerinud Kristiina Kass

VAAR: Ahaa! Seda me oleme ju näind, mäletad, vanamoor! Luusis üks aasta siin selline tegelane ringi, jõledad punased riided seljas!

MOOR: Oli jah jube tüüp, ja karjus nagu, oleks kolli näind!

Moor ja Vaar hirnuvad naerda.

PLIKA: See ju oligi jõuluvana! Mis te temaga tegite?

VAAR (kratsib pead): Ei mäleta... vist ära sõime...

PLIKA: Sõite jõuluvana ära! Mis teil arus oli!

MOOR: Kus me siis sõime! See sinu jõuluvana jõudis mingi põdraga minema põrutada, sest Kollivaar uimerdas liiga kaua. (Virutab Vaarile kulbiga vastu pead.) Ja kingikoti krabas ta kah kaasa!

VAAR: Ai! Aga mina leidsin pärast ikkagi selle mütsi, mäletad?

PLIKA: Mis mütsi? Kus see on?

VAAR: Oot-oot, mõtleme... (Kratsib kukalt.) Oodake natukene! (Kamandaval häälel.) Istuge ja pange silmad kinni!

Moor ja Plika istuvad kuulekalt põrandale, panevad silmad kinni ja teevad suu pärani lahti.

VAAR: Lollid! Suu pange kinni! (Võtab nõõrilt pikad sukad ja seob mõlemal silmad kinni.) Nii. Nüüd oodake väheke! (Kaob lava taha.)

PLIKA: Ei tea, kas tal on mõni üllatus või?

MOOR: Ma arvan, et ta on peast segamini läinud!

Vaar tuleb tuppa tagasi, kaasas lumine kuusk, mille paneb keset tuba seisma. Mõtleb natuke, siis tirib nõõrilt pesu ära ja riputab selle kuuseokste külge. Noogutab, jääb rahule.

MOOR: Mis sa seal nii kaua kohmitsed?

PLIKA: Kas võib juba silmad lahti teha?

VAAR: Ei või veel! Varsti võite, kannatama peab! Kes kannatab, see... kaua kannatab!

PLIKA: Jõle põnev!

Vaar kaob jälle ära, tuleb varsti tagasi, peas punane jõuluvana müts, näo ette nõõriga habemeks seotud hallid retuusid, seljas tühi kartulikott.

VAAR: Nüüd võite silmad lahti teha!

Moor ja Plika võtavad sukad silme eest ära, imetlevad kuuske.

VAAR (hästi hirmsa häälega): Kas siin majas häid lapsi ka on?

PLIKA (kargab vaimustatult ringi, plaksutab käsi): On küll! Üks hirmus hea kollilaps! Ma pole täna ühtegi korda püksi teinud, juukseid kamminud, käsi pesnud ega enne lõunasööki mardikaid söönud!

MOOR: Mis sa kostad, tõesti tubli laps!

VAAR: Aga nüüd jorise midagi!

PLIKA: Oh kuusepuu, oh kuusepuu, kui haljad on su oksad...

MOOR: Kust sa küll nii rumalaid lorilaule oled õppinud?

VAAR: Las laps laulab, peaasi, et ei nuta!

PLIKA: Ja nüüd kingitus! (Haarab Vaarilt koti, aga kui näeb, et see on tühi, pettub ja hakkab suure häälega nutma.)

MOOR (Vaarile vihaselt): No oli nüüd küll targasti tehtud! (Kisub Vaaril punase mütsi peast ja torkab selle Plika pähe.) Ära enam lõuga, vaata, saidki kingituse!

PLIKA (jätab nutu pooleli, imetleb rõõmsalt mütsi ja paneb selle jälle pähe): Mul ongi täitsa ehtsad jõulud! Täna on mu kõikse kihvtim päev! Hurraa! Nüüd peab tantsima!

Muusika hakkab mängima ja Plika kisub Moori ja Vaari kättpidi ümber kuuse tantsima.

Lõpp.

Juku saadab jõuluvanale kirja: "Kallis jõuluvana! Palun saada mulle jõuludeks tuhat krooni, et ma saaksin oma arvutile uued kõlarid osta. Sinu sõber Juku."

Kirjakandja ei oska kirjaga midagi peale hakata ja saadab selle presidendile. Presidendil hakkab Jukust kahju ja saadab poisile riigi poolt 500 krooni. Järgmiste jõulude ajal saadab Juku jõuluvanale uue kirja: "Kallis jõuluvana! Ära enam raha presidendi kaudu saada! Ta võttis eelmise kord poole endale!"

Kodundustunnis annab õpetaja Liisile ülesande kirjutada tordile "Häid jõule". Järgmises tunnis tuleb Liisi õpetaja juurde ja kannab ette: "Kõik on tehtud! Kõige raskem oli torti printerisse toppida."

Suvepuhkusel olev jõuluvana on tikripõõsa juurtega maast välja tõmmanud ja hakkab selle küljest tikreid sööma.

Lumememm läheb mööda ja küsib: "Mis sa teed, jõuluvana?"

"Varsti on jõulud! Puhastan oma vitsakimpu tikri-test!" vastab jõuluvana.

"Jõuluvana, tule välja!" karjusid lapsed kempsu ukse taga järjekorras seistes.

"Kust sa selle ilusa kelgu said, Juku?" uurib ema.

"Üks päkapikk andis," selgitab Juku.

"Ja mis ta sulle ütles?"

"Ta ei öelnud midagi, ainult karjus."

Hunt kurdab: "Küll on jama, iga kord, kui jõuluvana külas käib, on mul pärast suu karvu täis!"

Jõuluvaheaeg on algamas ja õpetaja soovib lastele: "Ilusat vaheaega teile ja saage ikka targemaks ka."

"Ja teie ka, õpetaja, teie ka!" hüüab Juku üle klassi.

Jõuluhaned omavahel: "Küll tahaks näha, missugune on elu jõulude ajal!"

Test Kuidas sa jõuluõhtul käitud?

Testi kasutamiseõpetus:

Loe küsimus hoolikalt läbi.

Pane kirja, kas a, b või c – vastavalt sellele, milline vastus sulle kõige paremini sobib. Vasta ausalt!

Kui kõik küsimused on vastatud, loe läbi „tulemused“.

1. Heliseb uksekell. Sa tead, et see on jõuluvana. Mis sa teed?

- a) karjud ukse tagant: „Kao minema, koll!“
- b) peidad end kiljudes diivani alla
- c) teed ukse lahti ja juhata jõuluvana sisse

2. Jõuluvana palub tooli, kuhu istuda. Mis sa teed?

- a) tood talle tooli, aga sokutad sellele puuksukoti
- b) käsid isal püsti tõusta, et jõuluvanale ruumi teha
- c) annad jõuluvanale ilusa tooli, võtad tal saapad jalast ja hakkad neid puhastama

3. Jõuluvana teeb kingikoti lahti ja võtab sealt sinu paki. Mis sa teed?

- a) lihtsalt lähed ja tõmbad jõuluvana käest paki ära
- b) palud vanaema, et ta sinu asemel salmi loeks
- c) ütled salmi või laulad laulu

4. Jõuluvana hakkab ära minema. Mis sa teed?

- a) tõmbad jõuluvana alt tooli ära ja annad veel jalaga tagumikku
- b) imetled oma kingitusi ega tee jõuluvanast väljagi
- c) juhata jõuluvana ukseni, avad ukse ja ütled ilusti head aega

5. Jõuluvana on läinud ja ema hakkab koristama. Mis sa teed?

- a) lükkad jõulupuu ümber, hakkad selle ümber karjuma ja tantsima
- b) hakkad oma kingitustest torni tegema
- c) aidad emal koristada ja nõusid pesta

Tulemused

Kõige rohkem c-sid: Tubli laps! Sa käitud jõuluõhtul väga hästi. Järgmisel aastal toob jõuluvana sulle kindlasti palju toremaid kingitusi.

Kõige rohkem b-sid: Oled selline vahepealne. Jõuluvanale sa viga ei tee, aga võiksid tublim olla.

Kõige rohkem a-sid: Ära nüüd nii ka käitu! See on kole. Ime, et jõuluvana sulle üldse kinke toob. Ole järgmine kord tublim. Püüa vähemalt kõik b-d saada.

Testi koostas Elbereth

Perekond rebased

Joonistas: Teet Vaus, Tallinna Kunstigümnaasium

Tee endale RAAMAT!

Jõulukuu Tähekesest saad endale meisterdada raamatu, kus on juttu päkapiku ja merisea sõprusest. Selleks saad kasutada ajakirja keskmisi lehekülgi. Plaanis on veel üks väike raamat jaanuari ajakirjas.

Sul läheb vaja kääre, niiti ja nõela või klammerdajat. Kui õmblemine või klammerdamine hästi edeneda ei taha, kutsu appi isa-ema või õpetaja. Edasi tee nii:

- 1) Võta Tähekesese keskmised lehed klambritest lahti.
- 2) Lõika raamatu lehed võimalikult sirgelt selleks märgitud joont pidi lahti.
- 3) Voldi raamatu lehed keskest kokku.
- 4) Keera kaanepilt „näoga“ allapoole.
- 5) Reasta lehed vastavalt märgitud numbritele teineteise peale. Jälgi hooliga, et numbrid sassi ei läheks!
- 6) Õmble mööda murdejoont lehed keskest omavahel kokku. Ühel pool õmblust peab olema raamatu esikaas, teisel pool lk. 8-9.
- 7) Õmblemise asemel võid kasutada klammerdajat.

Nüüd on raamat valmis. Võid ta algusest lahti teha ja lugema hakata. Loodetavasti meeldib!

TÄHEKE

Selle loo autor on Andrus Kivirähk. Ta on kirjutanud veel sellised raamatud nagu „Kaelkirjak“, „Siri, Siim ja saladused“, „Sibulad ja šokolaad“ ja „Lotte reis lõunamaale“. Viimasest on tehtud hästi tore multifilm. Alles hiljuti ilmus veel ka „Limpa ja

mereröövliid“. Kas sina tunned kuulsat limonaadiperekonda – pörsas Limpat, tüdruk Limmat ja poiss Limmot? Kui ei, siis viimane aeg on neid tundma õppida! Uus raamat räägib nende põnevatest seiklustest Unemaal.

Pildid joonistas HEIKI ERNITS

Päkapikk

ANDRUS KIVIRÄHK

ja merisiga

“TULGE SIIA, MA PAKUN TEILE ÕUNA JA PORGANDIT,” JÄTKAS HÄÄL. PÄKAPIKK KÜÜNITAS AKNALAUALT ALLA VAATAMA. OH ÕNNE, SEE POLNUDKI INIMENE, KES KÕNELES. SEE OLI HOOPIS MERISIGA. TA VIIPAS PÄKAPIKULE OMA KASTIST JA LEHVITAS SALATILEHEGA.

PÄKAPIKK RONIS MÖÖDA KARDINAT ALLA JA HÜPPAS MERISEA MAJAKESSE.

“TERE HOMMIKUST, TRIINU!” ÜTLES TA TÜDRUKUT NÄHES. “SAA TUTTAVAKS – PÄKAPIKK. TA TULI MINU JUURDE SUVITAMA. LAKKUSIN TA RIIDED PUHTAKS, NÜÜD PANEN KUIVAMA. SAAD SA MEILE EDASPIDI VEIDI ROHKEM PORGANDIT ANDA? JA HIINA KAPSAST KA.”

ÖÖSEL ILMUS AKNALAU-
LE PÄKAPIKK. ÕLAL KAN-
DIS TA PULGAKOMMI, JUST-
KUI HIIGLASUURT KIRVEST.
TA TASSIS PULGAKOMMI ÄHKI-
DES TRIINU SUSSI JUURDE JA
UPITAS SELLE SINNA SISSE.

“KORRAS!” POMISES TA
ENDALE NINA ALLA. “UHH,
KÜLL VÄSITAS ÄRA!”

2

15

“MUIDUGI SAAN!” LUBAS
TRIINU. “VÄGA VAHVA, ET SUL
SELLINE KÜLALINE ON! TERE,
PÄKAPIKK!” TA VÕTTIS MERI-
SEA KASTIST VÄLJA, ET TEDA
KÕRVA TAGANT SÜGADA.
“PÄKAPIKK, KAS SIND TOHIB
KA SÜGADA?”

“JAA, HABEME ALT,”
ÕPETAS PÄKAPIKK. TRII-
NU SÜGASKI JA PÄKAPIKK
LÕI NURRU.

14

“ÄKKI SOOVITE NATUKE
PUHATA?” KÜSIS KEEGI.

PÄKAPIKK EHMUS. KAS
KEEGI ON TEDA MÄRGANUD?
PÄKAPIKUD PEAVAD JU SUS-
SI SISSE KINGITUSI PANEMA
PÄRIS SALAJA, NII ET ÜKSKI
LAPS SEDA EI NÄEKS.

3

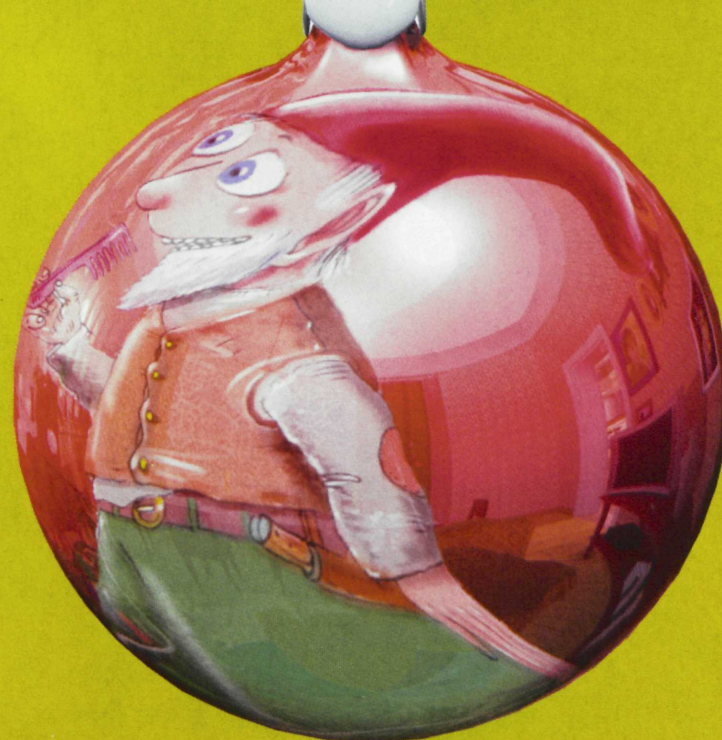
“OH KUI HEA!” TÄNAS PÄKAPIKK JA LIMPSIS NATUKE. “MUL OLIGI JANU.” SIIS SÕI TA PORGANDIT JA HAMMUSTAS ÕUNA PEALE. SEEJÄREL TÄNAS KENASTI, PÜHKIS HEINAGA SUUD JA SÄTTIS ENNAST MINEKULE.

“KAS TE HOMME KA TULETE?” KÜSIS MERISIGA.

“IKKA TULEN,” VASTAS PÄKAPIKK. “IGAL ÖÖSEL PEAB JU MIDAGI SUSI SISSE PANEMA. NIIKAUA KUNI JÕULUD KÄES.”

6

11

PÄKAPIKUST JA MERISEAST SAID SUURED SÕBRAD. VAHEL VISKAS PÄKAPIKK PÄRAST PORGANDI SÖÖMIST HEINTELE SIRAKILE JA TUKKUS NATUKE, AGA MERISIGA PIIKSUS TALLE UNELAULU.

“KÜLL ON TEIE JUURES MÕNUS!” KIITIS PÄKAPIKK. “SAAB NII HÄSTI SÜÜA JA PUHATA.”

“AGA TULGE MINU JUURDE ELAMA,” PAKKUS MERISIGA.

“MUL ON RUUMI KÜLL!”

“EI SAA, MA PEAN TÖÖL KÄIMA,” VASTAS PÄKAPIKK.

8

9

“MUIDUGI! KUI TORE!”
RÕOMUSTAS MERISIGA.

HOMMIKUL, KUI TRIINU MERISEA ELUASET PUHASTAMA TULI, AVASTAS TA OMA ÜLLATUSEKS, ET HEINASÕIMES ISTUB HOMMIKUMANTLIS MEHIKE JA MÄNGIB KITARRI. MERISIGA AGA OLI ÜHE HEINAKÖRRE ÜLE KASTI VEDANUD JA RIPUTAS SINNA KUIVAMA KELLEGI PÜKSE, KAMPSUNIT JA TUTIMÜTSI.

12

“HEA MEELEGA KINNITAKSIN NATUKE KEHA,” ÜTLES TA. “SEE KOMMIDE TASSIMINE ON JUBE VÄSITAV.”

“AGA PALUN!” RÄÄKIS MERISIGA LAHKELT. “TÕSTKE ETTE! MUL ON SIIN PALJU TOITU. JA VETT VÕIB KA LAKKUDA.”

5

AGA SIIS SAABUS JÕULULAUPÄEV JA PÄKAPIKK TÕI TRIINULE VIIMASE KOMMI. JA KUI TA PÄRAST SELLE SUSSI SISSE TOPPIMIST MERISEA KASTIRONIS, OLI TAL KAASAS KOHVER JA ÜLE ÕLA KITARR.

“MUL ALGAS PUHKUS!” ÜTLES TA. “ENNE JÄRGMIST DETSEMBRIT POLE MUL VAJA KUHUGI MINNA. KAS MA TOHIN SENI TEIE JUURES ELADA?”

10

“AGA ASTUGE SIIS HOMME KA MINU JUUREST LÄBI,” PALUS MERISIGA. “MA TEEN TEILE KAPSATORTI.”

“TULEN RÕÖMUGA!” LUBAS PÄKAPIKK. JA SEDA TA KA TEGI. TA HAKKAS MERISEAL KÜLAS KÄIMA IGAL ÖÖSEL.

7

Rona, naine kuu pääl

JAAN KAPLINSKI

kuule. “Poed peitu ja ei näita inimestele valgust!”

Rona sõnade pääle sai kuu paha-seks, ta laskus alla ja püüdis naise kinni. Rona haaras oja ääres kasvavast puust, aga kuu oli nii tugev, et kiskus puu kõige juurtega maast välja ja viis nad endaga kaasa üles taevasse.

Külarahvas ootas Ronat. Kui teda ei tulnud ega tulnud, mindi viimaks otsima. Otsiti ja otsiti, hüüti: “Rona, Rona, kus sa oled?”

Rona hüüdis ülevalt taevast vastu: “Siin ma olen.”

Kuu laiguline pind hakkas silma ka meie esivanematele siin Eestis ja oma lood selle seletamiseks olid neilgi. Üks lugu on niisugune.

Oli kord vaenelaps, kes pidi elama võõraste inimeste juures talus ja neid varavalgest õhtuhämarani orjama, tegema rasket tööd, tassima puid ja vett, talitama loomi ja hoidma lapsi.

Kord hilisel talveõhtul, kui väljas paukus pakane, muu rahvas juba puhkas ja jutte jutustades aega veetis, saatis perenaine vaeselapse jääaugule vett tooma. Õhuke kulu-nud ürbikene ei kaitsnud tüdrukut külma eest.

Nii tõttas ta jooksu-jalu jääaugu poole, et natukegi sooja saada, nägi aga siis, et enne, kui vee kätte saab, tuleb augult jää raiuda. Vaes-

laps tundis, et ta jõud saab otsa ja külm tahab hinge võtta.

Nii ta jäi jääaugu veerde seisma, vaatas täiskuu poole ja palus kuud: “Kuukene, kuule mind, kuukene, vaata mind, võta mind ära siit, võta mind ära enda juurde!”

Kuu kuulis vaeslapse palvet, nägi, kui vilets ja vaevatud ta oli, ja tal hakkas temast kahju. Ning ta saatiski oma kiired alla vaeslapse juurde ja tõmbas ta üles enda juurde kõige kaelkookudega. Kes selgel talvisel täiskuu-ööl kuud vaatab, näeb seal kaelkookudega vaeslast, kelle kuu kurjade kasuvanemate käest päästis ja enda juurde taevasse võttis.

Nii rääkisid vanad eestlased. Imelik, et meiegi jutus satub kuu peale naine, olgu siis või väike tüdruk, kes läheb öösi kuupaistel vett tooma.

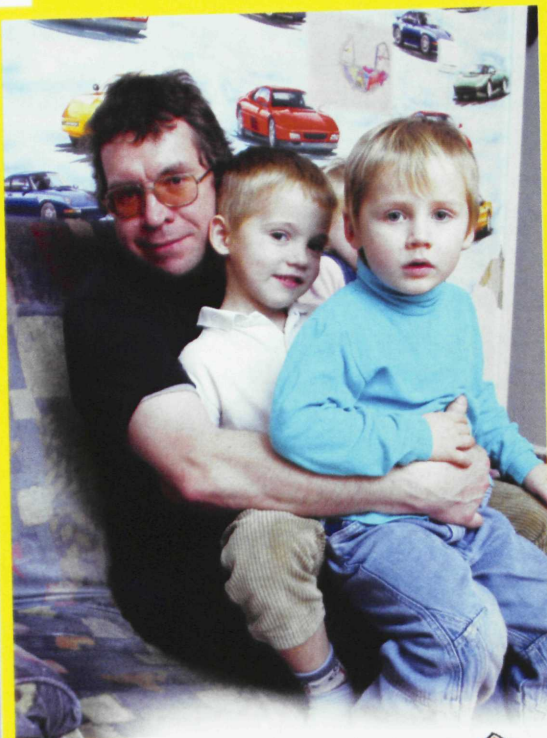

Kui vaatate selge ilmaga täiskuud, näete sellel laikusid ja jooni. Neid nägid inimesed juba vanal ajal ja mõtlesid sellest, mida need lai-gud ja jooned kujutavad. Sellest sündis palju lugusid. Üks on pärit Uus-Mere-maalt maoori rahvalt.

Oli kord naine nimega Rona. Kord kuupaisteööl läks Rona vett tooma, käevangus korv ja korvis kõrvitspudel vee jaoks. Kui ta oli teel ojale, läks kuu pilve taha. Teerada oli konarlik ja viis läbi padriku, nii Rona komistas ja kukkus.

Ta sai kuu peale vihaseks ja hakkas teda sõimama. “Sina tuhapää,” ütles ta

Peeter Sauter on suure pere isa, kellel on palju lapsi. Peetri leivatöök on reklaamide väljamõtlemine, aga tegelikult on ta hoopis kirjanik. Seni on ta kirjutanud raamatuid ainult suurtele inimestele, aga jõuluks peaks välja tulema Peetri esimene lasteraamat. Pealkiri ongi "Laste raamat". Selle raamatu jutud kirjutati koos Peetri laste Ekke (5), Rulli (4) ja Pipaga (9). Need on natuke teistmoodi jutud, aga Peeter loodab, et need sulle meeldivad.

Tädi ja tugitool

Tugitool oli tark ja viisakas, aga ta ei osanud rääkida. Ainult kallistada. Talle meeldis, kui keegi istus. Siis ta kallistas.

Tädi istus tugitooli ja rääkis juttu. Koledat juttu. Ta oli pahas tujus, sellepärast.

Tugitool mõtles, et kallistab tädi nii, et on valus.

Kallistaski hästi kõvasti.

„Oi, appi,“ rõõmustas tädi, „keegi kallistab mind.“

Juba väga kaua ei olnud keegi teda kallistanud.

„Luba, ma kallistan sind ka,“ ütles tädi tugitoolile ja kallistaski.

Tugitoolil hakkas jälle hea. Ta kallistas tädi õrnalt.

Nad kallistasid päev otsa, aga õhtuks väsisid ära. Tädi sõi jäätist ja jäi tugitooli magama.

Jussike ja kassike

Töötü Jussike leidis tänaval kodutu kassike ja pani ta endale põue.

Jussike leidis prügikastist süüa ja kui leidis saiakannika või pooliku konservi – andis ikka kõigepealt kassikesele.

Jussike ja kassike nägid tänaval ingliti, kes küsis: „Mida te tahate?“

„Ühte pisikest jõulupuud koos küünalde ja ehetega,“ ütles Jussike.

Inglit andiski.

Jussike viis kassike oma oõmajja, tühja kasvuhuonesse, ja nad jäid magama.

Ilm läks külmaks. Jussike uni oli sügav. Pakane joonistas kasvuhuoneklaasidele lilli, Jussike läks külmemaks ja külmemaks ja külmus surnuks.

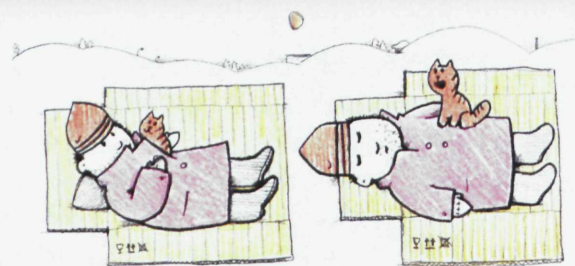
Kassike pugus Jussike põuest välja. Tal oli külm ja ta kõht oli tühi. Kassike nuusutas pisikest jõulupuud ja ütles: „Näu!“

Jussike tundis, et nii ei saa ikka surnud olla, kui kassike on üksi ja tal on külm ja kõht tühi.

Jussike pingutas kogu jõust, ärkas ellu.

Jussike tõusis üles ja pani küünlad jõulupuud peal põlema.

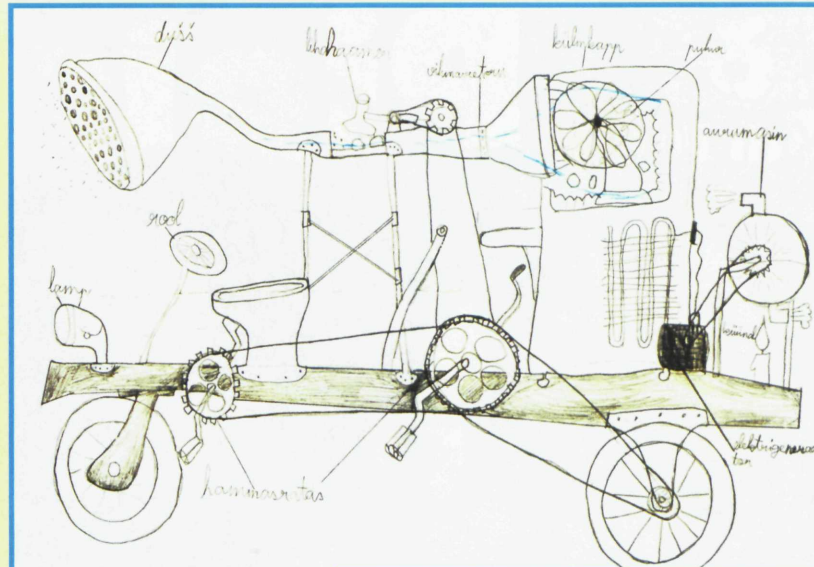
Küünlad põlesid, kassikesel hakkas soojem ja ta ütles jälle: „Näu.“

Täheke uue kodulehekülje aadress on taheke.delfi.ee

Tere, Täheke! Oleme Olustvere põhikooli nüüd juba 3. klassi õpilased. Eelmisel aastal, kui olime alles 2. klassis, projekteerisime lumemasinaid. Lumemasinaid sellepärast, et me ei jõudnud kuidagi ära oodata, millal ükskord kelgutama ja uisutama saab. Kui olime oma lumemasinad valmis saanud, siis hakkaski lund sadama ja meie saime õue möllama minna. Nüüd otsustasime oma eelmise aasta parimad tööd teile saata, et need vahvad masinad õigel ajal käivitada ja lund meisterdama panna.

Lumemasin. Tõnn Kukk

Talve hakul

Jänes Juta muudkui ruttab, asu ta ei leia. Ilmad külmetavad ruttu, kuuse alla ta end peidab.

Aga vaat, kes istub ees – pruuni karvaga Ahmed! Juba peitu pugend ta, sätib ennast magama.

Jänes Jutal kurb nüüd meel, kõrvad lontis, otsib veel....

Kert Sarap, Kadrina keskkool

Tee peal aga sulas lumi ära. Kõik olid vägaõnnetud.

Nüüd läksid linnud Lapimaale lund tooma. Nad lükkasid lumepilved Eestisse ja lund hakkaski sadama. Kõigil oli väga hea meel ning nad hakkasid jõuluvana ootama.

Mariel Aim, Elva gümnaasium

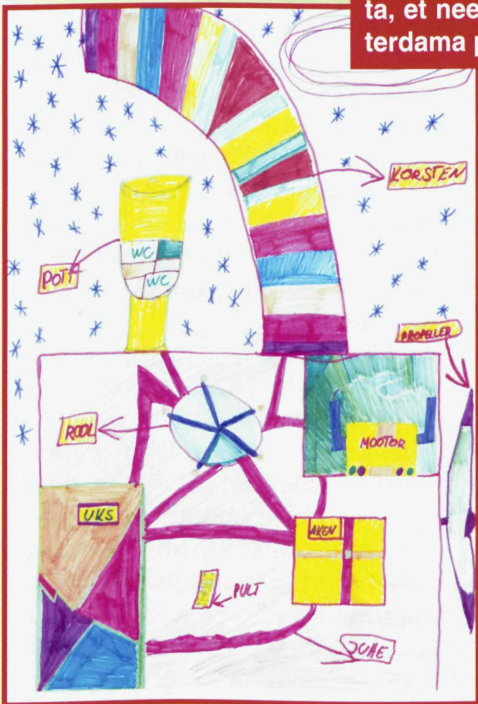
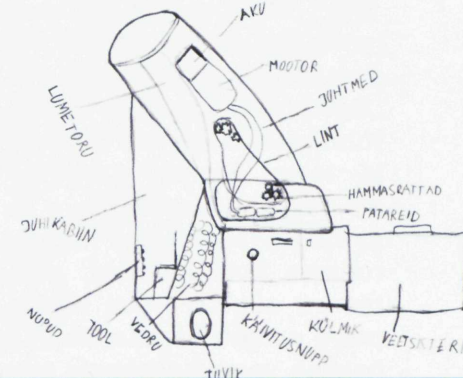
Jõuluvana vahetus

Me elame neljakesi Saaremaal. Meil on eramaja. Ema, issi, väike õde ja mina. Ema nimi on Mari. Issi nimi on Mart. Väikse õe nimi on Eliisabet. Mina olen Kadri.

Jõulud hakkasid lähenema. Emme ütles, et ta kingib mulle suure tahvli. Jõuluõhtul hakkasin ootama. Issi läks kuuri, aga tagasi ei tulnud. Hoo pis jõuluvana tuli! Issi kingid jäid alles.

LUMEMASIN

Lumemasin. Maarek Laos

Jõulud

Jõuluvana meie juurde juba teel. Kingid käes ja põdrad ees. Mida aga pole veel – see on valge saanitee.

Mihkel Rand, Elva gümnaasium

Lume toomine

Saabus talv, aga lund ei olnud maas. Loomad hakkasid kõhklema: Mis talv see on, kui lund pole maas? Kuidas saab jõuluvana meile külla tulla? Nad mõtlesid talve tagasi tuua ja läksid Lapimaale, kus kogu aeg on lumi maas. Nad laadisid põhjapõtra-de saanid lund täis ja söitsid koju.

Issi tuli kuurist tagasi. Mina ütlesin, et sinu kingid jäid alles. Emme hakkas naerma. Meie ei saanud alguses midagi aru. Mina ja minu väike õde hakkasime ka naerma. Issi küsis: „Mida te naerate?“ Emme ei vastanud. Issi hakkas ka naerma. Siis oligi meie jõululaupäev läbi.

Miks me naersime?

Liisa Kivirähk, Tallinna Mardi lasteaed

Pipiga

ILONA MARTSON

juba igav ei hakka!

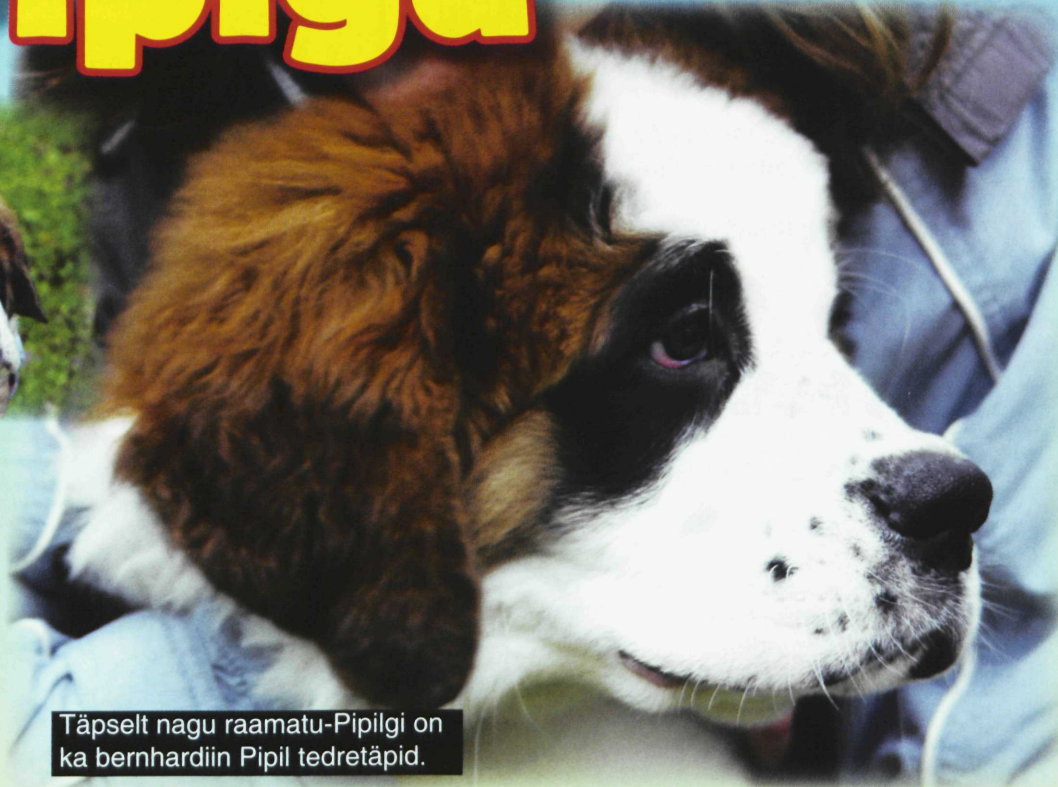
Fotod: RAIVO TIIKMAA

Kati ja Pipi

Paljud lapsed teavad bernhardiine multifilmi „Maksikoer Fik“, raamatu „Väike Tjorven, Pootsman ja Mooses“ või telesarja „Beethoveni kutsikad“ järgi. Kümneaastaselt Kati Koostil ja tema vennal, kaheksa-aastaselt Karlil, on selle suure ja mõnusa loomaga hoopis rohkem kokkupuuteid, sest tänavu sügisel võeti nende perre emane bernhardiinkutsikas Pipi. Ja elu hakkas veerema hoopis teises rütmis kui vana-nasti...

Kui Karl sai 6. augustil kaheksa, oli tal unistus – sünnipäeva hommikul istub tema voodi ees koer, lips ees. Täpselt kuu aega varem sündinud Pipi oli siis tegelikult juba olemas, kuid seda ei teadnud veel keegi. Aga kuna koeravõtmise mõtet oli Koostide pere hellitanud juba ammu, siis mõni aeg hiljem sai see teoks tehtud. Piisas ühest kuulutusest, telefonikõnest – ja mõne päeva pärast leidis väike bernhardiinitüdruk endale uue kodu. Endised omanikud olid küll kutsikale alguses nimeks

Täpselt nagu raamatu-Pipilgi on ka bernhardiin Pipil tedretäpid.

pannud Ronni – aga see ei tundunud õige. Nii saigi Pipist Pipi.

Filmidest teame bernhardiine tarkade ja rahulike loomadena. Pipi on aga teistsugune. Täpselt nagu raamatu-Pipigi on ta küll sõbralik ja tugev, aga samas ka ääretult elav ja rahutu. Muide, tedretähed on tal nina otsas ka.

Üks silm on Pipil sinine ja teine pruun. Seetõttu ei saa temast kunagi näitusekoera, kes medaleid koju tooks. Kuid hea sõbra ja koduvalvuri puhul pole eri värvi silmad mingi takistus.

„Meie tuba on praegu ajalehtedega kaetud ja hambajälgi leiab igalt poolt,“ kinnitavad Kati ja Karl. Midagi väga hullu pole praeguseks

neljakuune Pipi siiski veel teinud – paremad kingad on ettenägelik pererahvas ära peitnud ja voodisse kaissu koerakest samuti targu ei lasta. Ühe vea tegid lapsed siiski: nad õpetasid Pipile diivani peale hüppamise selgeks. „Pipi pani käpad diivani peale, ma lükkasin tagumise otsa ka – nii ta selle ära õppis,“ selgitab Karl. „Nüüd kasvab ta varsti nii suureks, et võtab kogu diivani enda alla!“

Emma Kaja rõhutab, et Pipi elab toakoera elu vaid ajutiselt, sest õige pea kolib pere Tammneemes oma majja ja juba „järgmisest hooajast“ läheb Pipi õue kuuti.

Pipi kasvab praegu tõesti päris kiiresti. Ta sööb neli korda päevas ja tal on oma menüü – saiatükid kohupiimaga, supp, hakkliha riivitud juurviljaga, soe piim või keefir, hommikuks puder või krõbuskid. Kaja tunnis-

tab, et Pipiga on üksjagu tegemist, jää või töölt ära, koerahoolduspuhkusele!

Häid suhteid ei ole Pipil vaid pererahva kasiga. Too käib nagu pudelihari ringi ja ainult uriseb, kui kutsikas teda mängima kutsub. Seevastu Kati ja Karli sõpradele Merivälja koolist meeldib Pipi väga. Eriti Karli pinginaabrile Laurile, kes on öelnud, et võtab endale samasuguse koera. Suurena.

Meie jutuajamise käigus on Pipi juba suutnud Karli jopesse väikese augu rebida. „Pole midagi, see oligi vana õuejope,“ lohutab ema. Lähiajal läheb bernhardiinkutsikas juba koerakooli. On ka viimane aeg talle tarkust õpetada!

Päkapikk ja pisike ingel

Kuna käes on jõulukuu, siis õpetab Täheke tegema päkapikku ja inglit. Kuna mõlemad on torbikukujulised, saab neid ka riputada kas kuuse külge või mujale – kuhu aga meeldib. Selleks tuleb kinnitada päkapiku mütsi tippu või ingli pea külge niidist silmus.

Kuidas teha päkapikku

Lõika päkapikk hoolikalt paberist välja. Tee kääridega tema habe sakiliseks. Mantli külge kleebi märgitud kohta kinnas, mille sõrmeosa jäta kindlasti lahti.

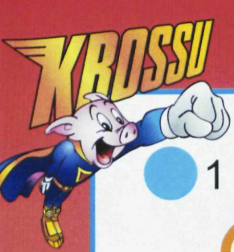
Seejärel keera päkapikk torbikuks ja liimi tema mantlihõlm küljelt kinni. Keera päkapiku müts niimoodi torbikuks, et saad selle näidatud kohast kinni liimida. Saapaninad pööra ette ja habe sasi kohevaks.

Kuidas teha inglit

Pisike ingel lõika samuti välja, keera torbikuks ja liimi kinni märgitud serv. Lõika välja tiivad, pane nende keskossa pisut liimi ja kinnita ingli seljale. Ära ingli varbaid ette pööra, las ta seisab varvastel!

Ede Peebo

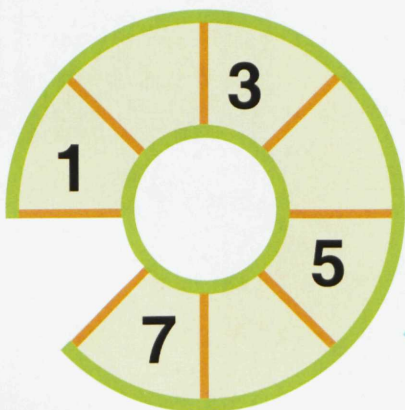

Tähekesse toimetus ootab vastuseid.
Lahendajate vahel loositakse välja Krossu auhinnad Hansapangalt.

● 1 ● 2 ● 3 ● 4 ● 5 ● 6 ● 8

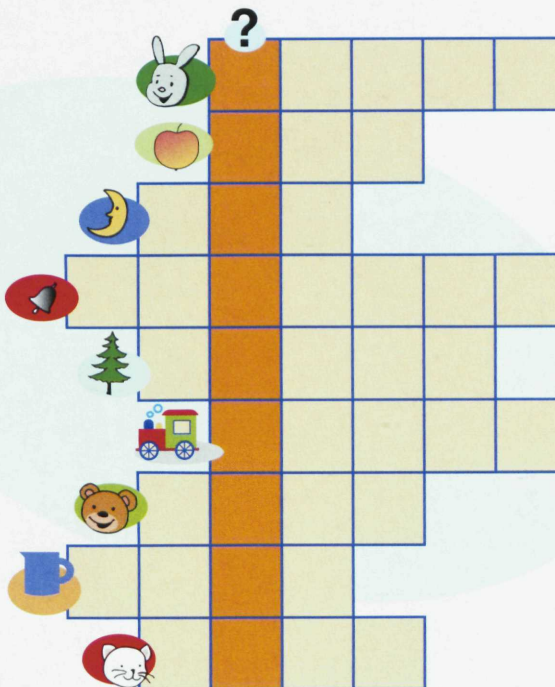
● Värvi pilt vastavalt numbritele!

● Leia puuduvad arvud!

Joonistanud EPP MARGUSTE

● Lahenda ristsõna!

● Pane tähed õigesse järjekorda ja saad teada, mis päkapikul kingipakkides on!

AS Perioodika
lasteajakiri

Asutatud jaanuaris 1960.
Ilmub kord kuus.

Toimetuse address:
Roosikrantsi 6
10119 Tallinn
taheke@taheke.ee

Peatoimetaja
ILONA MARTSON

Kunstiline toimetaja
PRIIT REA

Reklaam
ARTUR JURIN

Toimetuse telefon
6463 697

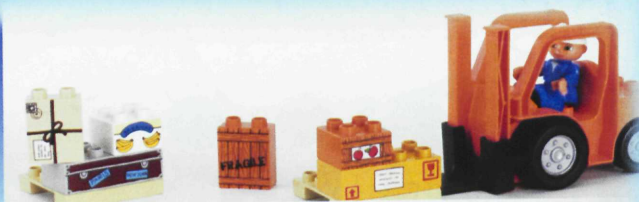
Tähekest saab
tellida
otsekorraldus-
lepinguga

www.tellimine.ee
tel 6662535

**ESIKAANE
JONISTAS
ANNE
LINNAMÄGI**

Eelmise ARVA ÄRA vastused on: 1) C 2) C ja D 3) November 4) 7 erinevust
Krossu auhinna – rahakassa – võitis BRITA LIIVAMAA (7 a.) Tallinnast. Auhinna saab kätte posti teel.

LASTE LEMMIK
JÕULUVANA KINGIKOTIS

HIND 19.90 KROONI

ISSN 0134-2266

9770134226003